

Закон о јавном информисању

Закон је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 43/2003, 61/2005, и 71/2009).

I. УВОДНА ОДРЕДБА

Члан 1.

Овим законом уређује се право на јавно информисање као право на слободу изражавања мишљења, као и права и обавезе учесника у процесу јавног информисања.

Право на јавно информисање обухвата нарочито слободу изражавања мисли, слободу прикупљања, истраживања, објављивања и ширења идеја, информација и мишљења, слободу штампања и дистрибуције (растурања) новина и других јавних гласила, слободу производње и емитовања радио и телевизијског програма, слободу примања идеја, информација и мишљења, као и слободу оснивања правних лица која се баве јавним информисањем.

II. НАЧЕЛА ЈАВНОГ ИНФОРМИСАЊА

Слобода јавног информисања

Члан 2.

Јавно информисање је слободно и у интересу јавности.

Јавно информисање не подлеже цензури.

Нико не сме, ни на посредан начин, да ограничава слободу јавног информисања, нарочито злоупотребом државних или приватних овлашћења, злоупотребом права, утицаја или контроле над средствима за штампање и дистрибуцију јавних гласила или над уређајима за емитовање и радиорефлеквенцијама, као ни било којим другим начином подесним да ограничи слободан проток идеја, информација и мишљења.

Нико не сме да врши било какав физички или други притисак на јавно гласило и његово особље, као ни утицај подесан да их омете у обављању посла.

О повредама слободе јавног информисања одлучује суд, по хитном поступку.

Обавезе новинарске пажње

Члан 3.

Новинар и одговорни уредник јавног гласила дужни су да пре објављивања информације која садржи податке о одређеном догађају, појави или личности, са пажњом примереном околностима, провере њено порекло, истинитост и потпуност.

Новинар и одговорни уредник јавног гласила дужни су да туђе информације, идеје и мишљења пренесу и објаве веродостојно и потпуно, а уколико је информација пренета из другог јавног гласила, уз навођење гласила из којег је информација пренета.

Информисање о стварима од интереса за јавност

Члан 4.

У јавним гласилима слободно се објављују идеје, информације и мишљења о појавама, догађајима и личностима о којима јавност има оправдани интерес да зна, осим када је другачије одређено законом.

Одредба става 1. овог члана примењује се без обзира на начин на који је прибављена информација.

Остваривање права посебних категорија лица

Члан 5.

Ради остваривања права националних мањина и етничких заједница у информисању на сопственом језику и неговању сопствене културе и идентитета, Република, аутономна покрајина, односно локална самоуправа обезбеђују део средстава или других услова за рад јавних гласила на језицима националних мањина и етничких заједница.

Ради заштите интереса инвалида, хендикепираних лица и других лица са посебним потребама, Република, аутономна покрајина, односно локална самоуправа обезбеђују део средстава или других услова за несметано коришћење права ових лица у јавном информисању, а посебно слободе примања идеја, информација и мишљења.

Права странаца у области јавног информисања

Члан 6.

Страна физичка и правна лица имају у области јавног информисања иста права и обавезе као и домаћа лица, осим ако је другачије предвиђено законом или потврђеним међународним уговором.

Забрана монопола у области јавног информисања

Члан 7.

Ради заштите начела слободне утакмице и плурализма идеја и мишљења, забрањен је сваки вид монопола у области јавног информисања.

Нико не може имати монопол на оснивање, односно дистрибуцију јавног гласила.

Нико не може имати монопол на објављивање идеја, информација и мишљења у јавном гласилу.

Примена и тумачење одредаба овог закона

Члан 8.

Ниједна одредба овог закона не може се тумачити и применити на начин који би довео до укидања неког права које овај закон гарантује или до његовог ограничавања у већој мери од оне која је прописана.

Положај носилаца државних и политичких функција

Члан 9.

Носиоцима државних и политичких функција ограничена су права на заштиту приватности која имају лица на која се односи информација, ако је информација важна за јавност с обзиром на чињеницу да лице на које се односи информација врши одређену функцију.

Права лица из става 1. овог члана ограничена су сразмерно оправданом интересу јавности у сваком конкретном случају.

Члан 10.

Државни органи и организације, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе, јавне службе и јавна предузећа, као и посланици и одборници, имају обавезу да информације о своме раду учине доступним за јавност и то под једнаким условима за све новинаре и сва јавна гласила.

II. ЈАВНА ГЛАСИЛА

Појам јавног гласила

Члан 11.

Јавна гласила су новине, радио програми, телевизијски програми, сервис новинских агенција, Интернет и друга електронска издања наведених јавних гласила, као и друга средства јавног информисања која помоћу речи, слике или звука објављују идеје, информације и мишљења намењене јавној дистрибуцији и неодређеном броју корисника. Јавно гласило нема својство правног лица.

Члан 12.

Не сматрају се јавним гласилом, у смислу овог закона, периодично издање из одређене стручне области намењено искључиво информисању или образовању одређене професионалне групе, публикације, каталози и програми који садрже искључиво огласе, рекламе и информације намењене тржишту, новине, билтени и сличне публикације намењене интерном информисању које се не дистрибуирају јавно, службена гласила државе, јединица територијалне аутономије и локалне самоуправе, као ни друга службена гласила, а такође ни леци, плакати и слични облици јавног обавештавања.

Члан 13.

Сваке новине са посебним називом сматрају се посебним јавним гласилом.

Сва издања једних новина која излазе под истим називом сматрају се једним јавним гласилом.

Сваки поједини програм радија или телевизије сматра се једним јавним гласилом и у случају када се емитовање врши на више од једне радиофреквенције.

Ако се на различитим радиофреквенцијама емитују различити радио или телевизијски програми истог оснивача јавног гласила, сваки програм сматра се посебним јавним гласилом.

Сваки сервис новинске агенције који се посебно дистрибуира сматра се посебним јавним гласилом.

Оснивач јавног гласила

Члан 14.

Јавно гласило може основати домаће правно лице (оснивач јавног гласила). Јавно гласило уписује се у Регистар јавних гласила.

Оснивач правног лица које је оснивач јавног гласила може бити свако домаће или страно правно или физичко лице, у складу са законом.

Оснивачи јавног гласила не могу бити, ни посредно ни непосредно, држава и територијална аутономија, као ни установа, предузеће и друго правно лице које је у претежном делу у државној својини или које се у целини или претежним делом финансира из јавних прихода, осим уколико је то предвиђено посебним законом којим се уређује област радиодифузије.

Изузетно од става 3. држава може посебним законом основати новинску агенцију.

Члан 14а

Оснивач јавног гласила не може пренети нити на други начин располагати правом на јавно гласило или правом на издавање јавног гласила.

Уговор или други правни посао који за предмет има пренос, односно друго располагање правима из става 1. овог члана ништав је.

У случају престанка јавног гласила брисањем из регистра јавних гласила или на други начин, односно престанка штампања или издавања јавног гласила, није дозвољено оснивање јавног гласила под истим или сличним именом које може изазвати забуну у погледу идентитета јавног гласила.

Забрана из става 3. овог члана важи годину дана почев од дана издавања последњег примерка јавног гласила које је престало да постоји, односно које се не штампа, односно не издаје.

У случају повреде забране из става 3. овог члана, као и у случају издавања јавног гласила које није уписано у Регистар јавних гласила, надлежни јавни тужилац дужан је да без одлагања покрене поступак за привредни преступ пред надлежним судом и затражи изрицање мере привремене обуставе делатности издавања јавног гласила.

Суд ће у року од 12 сати од подношења предлога јавног тужиоца, у складу са законом, изрећи оснивачу меру привремене обуставе делатности издавања јавног гласила до правоснажног окончања поступка из става 5. овог члана.

У поступку за изрицање мере из става 6. овог члана сходно се примењују одредбе члана 24. овог закона.

Члан 14б

Регистар јавних гласила води организација надлежна за вођење регистра привредних субјеката.

Министар надлежан за послове јавног информисања ближе уређује начин вођења регистра јавних гласила.

Члан 14в

Организација која води регистар јавних гласила једном месечно, на захтев републичког органа управе надлежног за послове јавног информисања, доставља извод из регистра јавних гласила са подацима о оснивачима јавних гласила.

Извод из регистра јавних гласила из става 1. овог члана садржи назив и матични број за сваког оснивача јавног гласила, податак о новчаном делу основног капитала, као и преглед свих јавних гласила чији је оснивач.

Орган управе из става 1. овог члана доставља извод из регистра јавних гласила организацији која спроводи поступак принудне наплате.

Организација која спроводи поступак принудне наплате у року од три дана од дана пријема извода из става 1. овог члана доставља органу управе надлежном за послове јавног информисања податке о принудној наплати за сваког од оснивача јавних гласила који су наведени у том изводу, са посебном назнаком о периоду обуставе свих плаћања.

IV. ДИСТРИБУЦИЈА ЈАВНИХ ГЛАСИЛА

Слобода дистрибуције јавних гласила

Члан 15.

Дистрибуција домаћих и страних јавних гласила слободна је.

Забрана дискриминације на тржишту јавних гласила

Члан 16.

Лице које се бави дистрибуцијом јавних гласила не сме да одбије да дистрибуира нечије јавно гласило без оправданог комерцијалног разлога, као ни да за дистрибуцију јавног гласила поставља услове који су супротни тржишним принципима.

Оснивач јавног гласила чија је дистрибуција обустављена у целости или у значајном делу повредом забране из става 1. овог члана има право да пред надлежним судом захтева накнаду штете коју је услед тога претрпео.

У случају да у поступку из става 2. овог члана утврди да је дошло до повреде забране из става 1. овог члана, суд ће накнаду за претрпљену штету одмерити најмање према вредности продатог огласног простора за све бројеве јавног гласила који нису дистрибуирани повредом забране из става 1. овог члана. У одсуству доказа о таквој вредности за све или неке од бројева јавног гласила сматраће се да је та вредност за сваки такав број једнака вредности продатог огласног простора у првом броју јавног гласила који није дистрибуиран.

Поступак по захтеву из става 2. овог члана хитан је.

У поступку из става 2. овог члана надлежни суд ће на предлог оснивача јавног гласила одредити привремену меру којом ће обавезати лице које се бави дистрибуцијом јавних гласила да до правноснажног окончања поступка настави да обавља дистрибуцију предметног јавног гласила.

По предлогу из става 5. овог члана надлежни суд одлучује у року од осам дана од дана подношења предлога, и своју одлуку одмах доставља оснивачу јавног гласила, одговорном уреднику јавног гласила и лицу које се бави дистрибуцијом јавних гласила.

Забрана дистрибуције информације

Члан 17.

Надлежни окружни суд може, на предлог јавног тужиоца, забранити дистрибуцију информације ако утврди да је то неопходно у демократском друштву ради спречавања: позива на насилно рушење уставног поретка, нарушавања територијалног интегритета Републике, пропагирања рата, подстрекавања на непосредно насиље или заговарања расне, националне или верске мржње које представља подстицање на дискриминацију, непријатељство или насиље, а од објављивања информације непосредно прети озбиљна, непоправљива последица чије се наступање не може спречити на други начин.

Предлог за забрану

Члан 18.

Предлог за забрану дистрибуције информације јавних гласила (у даљем тексту: предлог за забрану) подноси надлежни јавни тужилац.

Предлогом за забрану јавни тужилац може захтевати да се забрани дистрибуција информације из члана 17. овог закона, одузму примерци новина који садрже ту информацију, када се сврха забране може постићи само на тај начин, односно да се забрани ширење такве информације путем осталих јавних гласила.

Привремена забрана

Члан 19.

На предлог надлежног јавног тужиоца суд може донети решење о привременој забрани до правноснажне одлуке о забрани.

По предлогу из става 1. овог члана суд одлучује у року од 12 сати од његовог подношења. Надлежни суд дужан је да решење о привременој забрани одмах достави оснивачу, одговорном уреднику, дистрибутеру или штампарији.

Суд налаже надлежном органу министарства унутрашњих послова да све примерке новина привремено одузме и достави судском депозиту или запечати.

Хитност поступка и претрес

Члан 20.

Поступак по предлогу за забрану хитан је.

Претрес се мора одржати у року од три дана од дана пријема предлога.

Претрес у поступку по предлогу за забрану може се одржати и без присуства уредно позваних странака, на шта се странке у позиву на претрес изричито упозоравају.

Решење по предлогу за забрану

Члан 21.

Решење по предлогу за забрану суд доноси одмах по завршеном претресу, а председник већа објављује га без одлагања.

Решење се мора писмено израдити и његов оверени препис доставити странкама у року од три дана од дана објављивања.

Одбијање предлога за забрану

Члан 22.

Ако суд одбије предлог за забрану или поништи решење о привременој забрани, одредиће да се сви примерци новина који су били одузети односно запечаћени врате, односно отпечате без одлагања а најкасније у року од 12 сати.

Жалба јавног тужиоца против решења суда из става 1. овог члана не одлаже извршење решења.

Накнада штете

Члан 23.

Ако суд одбије предлог за забрану, дужан је да, на основу слободне оцене, одреди и новчану накнаду штете која је проузрокована неоснованом привременом забраном.

Принудно извршење одлуке о накнади штете из става 1. овог члана може се тражити у року од 30 дана од дана извршности одлуке.

Оштећено лице може у парничном поступку захтевати разлику до висине претрпљене штете коју докаже.

Штета се надокнађује из буџета Републике.

Жалба против решења првостепеног суда

Члан 24.

Жалба против решења првостепеног суда по предлогу за забрану подноси се у року од три дана од дана достављања преписа решења.

Жалба се не доставља противној страни на одговор.

Благовремену и дозвољену жалбу, заједно са свим списима, првостепени суд доставља другостепеном суду у року од два дана од дана пријема жалбе.

Другостепени суд може позвати и саслушати странке.

Другостепени суд одлучује о жалби у року од три дана од дана пријема жалбе са списима.

Сходна примена Законика о кривичном поступку

Члан 25.

Ако овим законом није другачије одређено, у поступку за забрану дистрибуције информација сходно се примењују одредбе Законика о кривичном поступку.

V. ИМПРЕСУМ

Обавеза објављивања импресума

Члан 26.

У сваком јавном гласилу обавезно се објављује импресум и скраћени импресум.

Под импресумом се, у смислу овог закона, подразумева скуп основних података о јавном гласилу.

Импресум и скраћени импресум гласила

Члан 27.

Импресум јавног гласила обавезно садржи: назив јавног гласила, фирму и седиште оснивача и лична имена одговорног уредника јавног гласила и одговорних уредника за поједина издања, рубрике, односно програмске целине.

Поред података из става 1. овог члана импресум телевизијског, односно радио програма обавезно садржи и датум емитовања програма и ознаке радиофреквенције на којима се програм емитује, а импресум новинске агенције - датум достављања информација.

Скраћени импресум новина обавезно садржи назив и датум издавања новина.

Скраћени импресум телевизијског програма обавезно садржи карактеристичну ознаку телевизијског програма.

Скраћени импресум радио програма обавезно садржи назив радио програма, а ако се радио програм емитује на највише две радиофреквенције, и радиофреквенцију, односно радиофреквенције на којима се програм емитује.

Скраћени импресум новинске агенције обавезно садржи назив сервиса и датум достављања информације.

Начин објављивања импресума

Члан 28.

Импресум мора бити интегрално објављен и јасно одвојен од осталог садржаја јавног гласила. Импресум и скраћени импресум новина објављују се у сваком броју и на сваком примерку новина.

Скраћени импресум новина објављује се на маргини сваке странице.

Импресум телевизијског и радио програма објављује се на почетку и на крају програма, сваког дана када се програм емитује, а уколико се програм непрекидно емитује, свакога дана између поноћи и два часа.

Скраћени импресум телевизијског програма објављује се све време трајања програма.

Скраћени импресум радио програма објављује се најмање једном у свака два сата трајања програма.

Импресум новинске агенције објављује се најмање једном дневно.

Скраћени импресум новинске агенције објављује се уз сваку објављену информацију.

Импресум осталих јавних гласила објављује се на погодан начин, сходно одредбама овог члана.

Дистрибуција јавног гласила без импресума

Члан 29.

Дистрибутер има право да одбије да дистрибуира јавно гласило без импресума.

Ако дође до спора поводом информације, идеје или мишљења објављених у јавном гласилу које је дистрибутер прихватио да дистрибуира без импресума, одговорност сноси и дистрибутер.

VI. УРЕДНИЦИ, НОВИНАРИ И ПРОФЕСИОНАЛНА УДРУЖЕЊА НОВИНАРА

Уредници

Члан 30.

Јавно гласило мора имати одговорног уредника.

Главни уредник јавног гласила има својство одговорног уредника тог јавног гласила.

Јавно гласило може имати и одговорне уреднике за поједино издање, рубрику, односно програмску целину.

Одговорни уредник за поједино издање, рубрику, односно програмску целину одговара за садржај који уређује.

Одговорни уредник не може бити лице које ужива имунитет од одговорности.

За одговорног уредника може бити именовано лице које има пребивалиште на територији Републике Србије.

Право новинара да износи информације и мишљења и да одбије извршење налога

Члан 31.

Новинару не може престати радни однос, умањити се зарада, ни погоршати положај у редакцији због истините тврдње објављене у јавном гласилу у коме је запослен, или због одбијања да изврши налог којим би кршио правна и етичка правила новинарске професије, или због одбијања да изврши налог који противречи уређивачкој концепцији јавног гласила, као ни због мишљења које је ван јавног гласила изражено као лични став.

Новинарска тајна

Члан 32.

Новинар није дужан да открије податке у вези са извором информације, осим ако се подаци односе на кривично дело, односно учиниоца кривичног дела за које је запрећена казна затвора најмање пет година.

Слобода професионалног удруживања

Члан 33.

Новинари могу слободно организовати своја професионална удружења, у складу са посебним законом којим се уређује удруживање грађана.

Права удружења у судским поступцима

Члан 34.

Професионално удружење новинара има правни интерес за мешање у радном спору који је покренуо члан тог удружења, ако се он томе не противи.

VII. ПОСЕБНА ПРАВА И ОБАВЕЗЕ У ЈАВНОМ ИНФОРМИСАЊУ

Привремено чување записа јавног гласила

Члан 35.

Оснивач јавног гласила обавезан је да чува један примерак записа јавног гласила (сваки број, сваког издања новина и другог штампаног јавног гласила, снимак целог једнодневног емитованог телевизијског или радио програма и други запис осталих јавних гласила), и то:

- новина и другог штампаног јавног гласила, 60 дана од дана објављивања,
- снимак емитоване радио или телевизијске емисије, 30 дана од дана емитовања,
- запис осталих јавних гласила, 30 дана од дана њиховог јавног објављивања.

Право на увид у запис јавног гласила

Члан 36.

Оснивач јавног гласила дужан је да чуване записе јавног гласила стави на увид или достави њихову копију на захтев суда или органа надлежног за унутрашње послове без одлагања, а најкасније у року од три дана од дана пријема писменог захтева.

Обавеза из става 1. овог члана постоји и према сваком лицу које има правни интерес, ако у писаној форми затражи увид, односно копирање и предујми стварне трошкове стављања на увид, односно копирања.

Претпоставка невиности

Члан 37.

У јавном гласилу нико се не сме означити учиниоцем каквог кажњивог дела, односно огласити кривим или одговорним пре правноснажне одлуке суда или другог надлежног органа.

Забрана говора мржње

Члан 38.

Забрањено је објављивање идеја, информација и мишљења којима се подстиче дискриминација, мржња или насиље против лица или групе лица због њиховог припадања или неприпадања некој раси, вери, нацији, етничкој групи, полу или због њихове сексуалне опредељености, без обзира на то да ли је објављивањем учињено кривично дело.

Тужба због повреде забране говора мржње

Члан 39.

Лице на које се као припадника групе лично односи информација из члана 38. овог закона има право да поднесе тужбу суду против аутора информације и против одговорног уредника јавног гласила у коме је информација објављена, којом може да захтева забрану њеног поновног објављивања и објављивања пресуде на трошак тужених.

Против аутора и одговорног уредника тужбу може поднети и свако правно лице чији је циљ заштита слобода и права човека и грађанина, као и организација чији је циљ заштита интереса група из члана 38. овог закона.

Ако се информација из члана 38. овог закона лично односи на одређено лице, правно лице односно организација из става 2. овог члана може поднети тужбу само уз пристанак лица на које се информација односи.

У парницама по тужбама из ст. 1. до 3. овог члана сходно се примењују одредбе закона којим се уређује парнични поступак.

Ослобађање од одговорности

Члан 40.

Неће постојати повреда забране говора мржње ако је информација из члана 38. овог закона део научног или новинарског текста, а објављена је:

1) без намере да се подстиче дискриминација, мржња или насиље против лица или групе лица из члана 38. овог закона, посебно ако је таква информација део објективног новинарског извештаја;

2) с намером да се критички укаже на дискриминацију, мржњу или насиље против лица или групе лица из члана 38. овог закона или на појаве које представљају или могу да представљају подстицање на такво понашање.

Заштита малолетника

Члан 41.

Ради заштите права малолетника, у јавним гласилима мора се посебно водити рачуна да садржај јавног гласила и начин дистрибуције не нашкоде моралном, интелектуалном, емотивном или социјалном развоју малолетника.

Садржај јавног гласила који може угрозити развој малолетника, у смислу става 1. овог члана, мора бити унапред јасно и видно означен као такав и дистрибуиран на начин за који је најмање вероватно да ће га малолетник користити.

Малолетник се не сме учинити препознатљивим у информацији која је подесна да повреди његово право или интерес.

Забрана јавног излагања порнографије

Члан 42.

Не сме се, на начин доступан малолетницима, јавно излагати штампана ствар са порнографским садржајем.

Порнографска штампана ствар на насловној и последњој страни не сме да садржи порнографију, а мора имати видно упозорење да садржи порнографију, као и упозорење да није намењена малолетним лицима.

На порнографске садржаје на телевизијским и радио програмима примењују се одредбе посебног закона којим се уређује област радиодифузије.

VIII. ПРАВА ЛИЦА НА КОЈЕ СЕ ОДНОСИ ИНФОРМАЦИЈА

1. ОБЈАВЉИВАЊЕ ИНФОРМАЦИЈА ИЗ ПРИВАТНОГ ЖИВОТА И ЛИЧНИХ ЗАПИСА

Информације из приватног живота и лични записи

Члан 43.

Информација из приватног живота, односно лични писани запис (писмо, дневник, забелешка, дигитални запис и слично), запис лика (фотографски, цртани, филмски, видео, дигитални и слично) и запис гласа (магнетофонски, грамофонски, дигитални и слично) - не може се објавити без пристанка лица чијег се приватног живота информација тиче, односно лица чије речи, лик односно глас садржи, ако се при објављивању може закључити које је то лице.

Пристанак је потребан и за непосредно преношење лика или гласа (путем телевизије, радија или слично).

Информација и записи из става 1. овог члана не могу се објавити ни без пристанка онога коме су намењени односно онога на кога се односе, ако би објављивањем било повређено право на приватност или које друго право тог лица.

Пристанак дат за једно објављивање, за одређени начин објављивања, односно за објављивање у одређеном циљу, не сматра се пристанком за поновљено објављивање, за објављивање на други начин, односно за објављивање за друге циљеве.

Ако је за пристанак за прибављање информације, односно за прибављање или увид у запис, примљена накнада, сматра се да је дат и пристанак за објављивање.

Пристанак других лица

Члан 44.

Ако је лице из члана 43. ст. 1. и 2. овог закона умрло, пристанак дају брачни друг умрлог, деца од навршене шеснаесте године живота самостално, родитељи или браћа и сестре, правно лице чији је умрли био учесник (орган, члан, запослени) када се информација односно запис тиче његовог учешћа у том правном лицу, односно лице које је за то одредио умрли.

Престанком правног лица не престаје право учесника правног лица кога се лично тиче информација односно запис.

Сматра се да је пристанак дат чим га је дало неко од лица из става 1. овог члана, без обзира да ли су друга лица одбила да га дају.

Када није потребан пристанак за објављивање

Члан 45.

Изузетно од члана 43. овог закона, информација из приватног живота, односно лични запис, може се објавити без пристанка лица на које се односи, ако:

- 1) је то лице информацију, односно запис, наменило јавности;
- 2) се информација, односно запис, односи на личност, појаву или догађај од интереса за јавност, нарочито ако се односи на носиоца државне или политичке функције, а објављивање је важно с обзиром на чињеницу да лице обавља ту функцију;
- 3) је лице својим понашањем дало повода за објављивање информације, односно записа;
- 4) је информација саопштена, односно запис начињен у јавној скупштинској расправи или у јавној расправи у неком скупштинском телу;
- 5) је објављивање у интересу правосуђа, безбедности земље или јавне безбедности;
- 6) се лице није противило прибављању информације, односно прављењу записа, иако је знало да се то чини ради објављивања;
- 7) је објављивање у интересу науке или образовања;
- 8) је објављивање потребно ради упозорења на опасност (спречавање заразне болести, проналажење несталога лица, преваре и слично);
- 9) се запис односи на мноштво ликова или гласова (навијача, концертне публике, демонстраната, уличних пролазника и слично);
- 10) се ради о запису с јавног скупа;
- 11) је лице приказано као део пејзажа, природе, панораме, насељеног места, трга, улице или као део сличног призора.

Заштита права на приватни живот, односно права на лични запис

Члан 46.

У случају повреде права на приватни живот, односно права на лични запис, лице чије је право повређено може тужбом против одговорног уредника јавног гласила захтевати:

- 1) пропуштање објављивања информације, односно записа;
- 2) предају записа, уклањање или уништење објављеног записа (брисање видео записа, брисање аудио записа, уништење негатива, одстрањење из публикације и слично);

- 3) накнаду материјалне и нематеријалне штете;
- 4) објављивање пресуде.

Ако је објављеном информацијом неовлашћено употребљен лични запис или податак из приватног живота, повређени може од оснивача јавног гласила тужбом захтевати део добити остварене објављивањем, сразмерно томе колико је употреба његовог личног записа или података из приватног живота допринела остварењу добити.

Тужбе из ст. 1. и 2. овог члана подносе се окружном суду на чијем се подручју налази седиште оснивача јавног гласила.

Право на подношење тужби из ст. 1. и 2. овог члана нема лице без чијег пристанка је објављена информација из његовог приватног живота, односно лични запис, ако се накнадно сагласило са извршеним објављивањем.

Ако овим законом није другачије одређено, у парницама ради повреде права на приватни живот, односно права на лични запис, примењују се одредбе закона којим се уређује парнични поступак.

2. ОДГОВОР НА ИНФОРМАЦИЈУ И ИСПРАВКА ИНФОРМАЦИЈЕ

Право на одговор и право на исправку

Члан 47.

Лице на које се лично односи информација подесна да повреди његово право или интерес може од одговорног уредника захтевати да, без накнаде, објави одговор у коме оно тврди да је информација неистинита, непотпуна или нетачно пренета.

Ако одговорни уредник не објави одговор, а не постоји неки од разлога за необјављивање, одређен овим законом, као и ако одговор објави на непрописан начин, ималац права на одговор може против одговорног уредника поднети тужбу за објављивање одговора.

У парници ради објављивања одговора расправља се само о чињеницама одређеним овим законом, од којих зависи обавеза одговорног уредника да објави одговор.

Лице чији су право или интерес повређени неистинитом, непотпуном или нетачно пренетом информацијом може тужбом захтевати да суд одговорном уреднику нареди да, без накнаде, објави његову исправку те информације као неистините, непотпуне или нетачно пренете.

У парници ради објављивања исправке расправља се о неистинитости, непотпуности или нетачности преноса информације, као и о томе да ли је информацијом повређено право или интерес тужиоца.

Право осталих лица на одговор, односно исправку

Члан 48.

За лице неспособно да се само стара о својим интересима одговор, односно тужбу за објављивање исправке подноси његов законски заступник, а за правно лице - орган правног лица.

Учесник правног лица (члан, орган, запослени) има право на самосталан одговор, односно исправку, ако се објављена информација односи како на правно лице тако и лично на учесника.

Ако је лице на које се односи информација умрло, право на одговор односно на исправку имају: брачни друг; деца; родитељи; правно лице чији је учесник био умрли, када се информација тиче његовог учешћа у правном лицу; друга лица чију успомену на умрлог може да повреди, односно повређује објављена информација.

Ако је правно лице на које се информација односи престало да постоји, право на одговор, односно исправку имају учесници правног лица.

Објављивањем одговора, односно исправке једног од лица из ст. 3. и 4. овог члана престаје право на одговор, односно исправку осталих лица када се захтевани одговор, односно исправка осталих лица односи на делове информације чија је истинитост, потпуност, односно тачност преноса већ оспорена у објављеном одговору, односно исправљена у објављеној исправци.

Рок за захтев за објављивање одговора

Члан 49.

Захтев за објављивање одговора подноси се одговорном уреднику у року од 30 дана од дана објављивања информације у дневној штампи или дневној радиодифузној емисији, односно 60 дана од дана објављивања информације у повременој штампи или повременој радиодифузној емисији.

Ако одговор подноси лице које пребива или борави у иностранству, рок износи 60 дана.

Рок за објављивање одговора и рок за тужбу за објављивање одговора

Члан 50.

Одговорни уредник дужан је да одговор објави без одлагања, а најкасније у другом наредном броју дневне штампе, односно у другој наредној дневној емисији од приспећа одговора.

Ако се информација на коју се одговара односи на учесника у предизборној утакмици, одговор се објављује у првом наредном броју, односно првој наредној емисији од приспећа одговора.

Ако одговорни уредник не објави одговор, тужба за објављивање одговора подноси се у року од 30 дана од дана истека рока за објављивање одговора из ст. 1. и 2. овог члана.

Рок за тужбу за објављивање исправке и рок за објављивање исправке

Члан 51.

Тужба за објављивање исправке подноси се у року од три месеца од дана објављивања информације.

Одговорни уредник дужан је да исправку објави без одлагања, а најкасније у другом наредном броју дневне штампе, односно у другој наредној дневној емисији од приспећа пресуде која садржи исправку, а иначе, у првом наредном броју, односно првој наредној емисији од приспећа пресуде која садржи исправку.

Ако се информација која се исправља односи на учесника у предизборној утакмици, исправка се објављује у првом наредном броју, односно првој наредној емисији од приспећа пресуде која садржи исправку.

Рокови у случају смрти, односно престанка правног лица

Члан 52.

Ако је лице на које се односи информација умрло, односно престало да постоји у току рока за тражење објављивања одговора, односно рока за тужбу за објављивање одговора, односно исправке, рок тече изнова од дана смрти, односно престанка правног лица.

Тужба за објављивање одговора, односно исправке

Члан 53.

Тужба се подноси окружном суду на чијем подручју се налази седиште оснивача.

Тужилац може тражити да суд туженом нареди објављивање одговора, односно исправке под претњом плаћања одређене примерене новчане своте тужиоцу за случај необјављивања.

Уз тужбу се обавезно прилаже примерак или копија штампане ствари у којој је објављена информација односно, по могућности, тонски или видео запис емисије у којој је објављена информација.

Ако се после подношења тужбе промени одговорни уредник, а тужилац не преиначи тужбу до закључења главне расправе, суд одбацује тужбу.

За преиначење тужбе из става 4. овог члана није потребан пристанак ни првобитно туженог ни новог одговорног уредника.

До закључења главне расправе тужилац може преиначити садржину текста исправке без престанка туженог.

Суд неће дозволити преиначење ако нађе да се њиме злоупотребљавају процесна овлашћења, а нарочито ако је дошло до већег броја преиначења, о чему суд доноси посебно решење против кога је дозвољена посебна жалба.

Налог достављања тонског, односно видео записа

Члан 54.

Одговорни уредник радиодифузног јавног гласила које је објавило информацију дужан је да по достављању тужбе за објављивање одговора, односно исправке, а на захтев суда, неодложено достави суду тонски, односно видео запис емисије, под претњом одлучивања на његову штету ако то не учини без оправданих разлога.

Подношење више одговора

Члан 55.

Ако овлашћено лице у року поднесе више садржински различитих одговора, било истовремено било један за другим, одговорни уредник ће објавити онај који је означен као меродаван.

Ако ниједан одговор није означен као меродаван, одговорни уредник ће објавити последњи приспели одговор, а ако су одговори приспели истовремено, објавиће онај који је најпотпунији.

Начело једнакости информације и одговора, односно исправке

Члан 56.

Одговор, односно исправка објављује се у истом делу гласила, у истом издању, у истој рубрици, на истој страници, са истом опремом, односно у истом делу емисије, као што је била објављена информација на коју се одговара, и то под истим насловом, а уз ознаку "одговор", односно "исправка".

Ако опрема информације на коју се одговара, односно која се исправља садржи илустрације (табеле, фотографије, цртеже, видео запис и друго), и одговор, односно исправка може садржати илустрације.

Одговор, односно исправка објављује се одједном исцела, осим ако је информација на коју се одговара, односно која се исправља објављивана у наставцима, а обим одговора, односно исправке изискује објављивање у наставцима.

Ако је емисија у којој је објављена информација на коју се одговара, односно која се исправља била једина или последња у серији, одговор, односно исправка ће се објавити у најсроднијој емисији или у најприближнијем термину.

Ако је гласило у коме је објављена информација на коју се одговара, односно која се исправља престало да постоји, одговор, односно исправка објављује се у најсроднијем гласилу или путем другог средства јавног информисања на трошак лица на које су прешла права и обавезе гласила, а ако нема правног следбеника, објављује се у најсроднијем гласилу или путем другог јавног гласила на трошак лица које је било оснивач или одговорни уредник у време објављивања информације на коју се одговара.

Ако се у истом гласилу поново објављује информација за коју је објављен одговор, односно исправка, или ако се објављује информација за коју је у другом гласилу већ објављен одговор, односно исправка, мора се истовремено означити чији је одговор, односно исправка објављен, када и где, а на захтев, објавити одговор, односно исправку.

Одговор, односно исправка објављује се на језику на којем је објављена информација на коју се одговара, односно која се исправља.

Ако је одговор, односно исправка састављена на језику који је различит од језика на којем је објављена информација на коју се одговара, односно која се исправља, одговорни уредник дужан је да објави одговор, односно исправку ако лице које има право на одговор, односно исправку о свом трошку преведе одговор, односно исправку на језик на којем је објављена информација на коју се одговара, односно која се исправља.

Забрана преиначења и коментарисања одговора, односно исправке

Члан 57.

Одговор, односно исправка објављује се без измена, изостављања и допуна.

Дозвољене су најнеопходније лекторске измене које не мењају смисао.

Ако је јавно гласило одговор, односно исправку објавило преиначивши је у целости или делом, одговорни уредник је дужан, на захтев, да објави изворни текст одговора, односно исправке, односно изворне делове одговора, односно исправке.

Није допуштено коментарисати одговор, односно исправку у истом броју гласила, односно у истој емисији у којој се објављује одговор, односно исправка, нити у другим емисијама на дан објављивања одговора, односно исправке.

Лице има право одговора на коментар, односно право исправке коментара.

Разлози за необјављивање одговора

Члан 58.

Одговорни уредник није дужан да објави одговор, односно суд неће наредити одговорном уреднику да објави одговор ако:

1) је одговор поднело лице на које се информација не односи лично или друго неовлашћено лице;

2) је већ објављен одговор исте садржине неког од овлашћених лица;

3) је у истом гласилу у другом, једнако вредном облику већ објављена реакција овлашћеног лица исте садржине (као интервју, изјава и друго);

4) још није правноснажно окончана парница ради објављивања раније поднетог одговора на исту информацију;

5) у захтеву за објављивање одговора подносилац није навео своје име и адресу, односно назив и седиште, а недостајући податак није познат редакцији, као и ако није потписао одговор;

6) се одговор не односи на информацију на коју подносилац тврди да одговара;

7) није означена информација на коју се одговара (наслов информације, број и страница гласила где је објављена, назив емисије и време емитовања и сл.), а одговорни уредник не може једноставно да утврди на коју се информацију односи;

8) се одговор односи на мишљење, а не на тврдњу о чињеницама, као и ако одговор не садржи тврдњу о чињеницама, већ мишљење;

9) се одговором не оспорава истинитост, потпуност или тачност преноса информације, као и ако се одговор односи на информацију која, и да је неистинита, непотпуна или нетачно пренета, није подесна да повреди право или интерес лица;

10) одговор није састављен на језику на којем је објављена информација на коју се одговара, нити је накнадно преведен на тај језик;

11) је одговор непримерено дужи од информације, а подносилац га не примери у року за подношење одговора;

12) је одговор поднет по истеку рока за подношење одговора;

13) је одговор нечитљив, неразумљив или бесмислен, а није уређен пре истека рока за подношење одговора;

14) би због садржине одговора његово објављивање могло изазвати забрану објављивања информације, кривичну или прекршајну одговорност, или грађанскоправну одговорност према трећим лицима;

15) је већ објављена исправка или опозив исте информације на коју се одговара или је на други начин постигнут учинак ради кога се тражи објављивање одговора односно дела одговора, осим ако се ради о поновљеном објављивању информације;

16) је истинитост, потпуност или тачност преноса информације на коју се одговара очигледна, општепозната или утврђена правноснажним актом надлежног органа;

17) се садржина информације на коју се одговара подударна са садржином информације коју је ауторизовало лице које захтева објављивање одговора;

18) је неистинитост, непотпуност или нетачност преноса информације на коју се одговара безначајна;

19) се одговор односи на информацију саопштenu у јавној скупштинској расправи, јавној расправи у неком скупштинском телу, или у судском поступку.

Разлози за необјављивање одговора важе и за необјављивање дела одговора.

Обавештавање о разлогу необјављивања одговора

Члан 59.

Ако се јавно гласило, односно емисија у којој је објављена информација на коју се одговара, објављује у размацима дужим од 30 дана, одговорни уредник дужан је да у року од седам дана од дана пријема захтева за објављивање одговора обавести подносиоца захтева о разлогу због кога одбија да објави одговор.

Разлози да суд не нареди објављивање исправке

Члан 60.

Суд неће наредити одговорном уреднику да објави исправку, односно део исправке: ако тужилац не докаже да је објављена информација неистинита, непотпуна или нетачно пренета; ако је информација неистинита или непотпуна, а суд нађе да не вређа право лица на које се односи; ако постоји неки од разлога за необјављивање наведених у члану 58. став 1. тач. 1), 2), 4) и 6) до 18) овог закона, који сходно важе за исправку.

Хитност судског поступка

Члан 61.

Поступак у парницама за објављивање одговора, односно исправке хитан је. У парници за објављивање одговора предмет се додељује судији истог или следећег дана по пријему тужбе у суду.

Главна расправа у поступку за објављивање одговора

Члан 62.

У парницама ради објављивања одговора не заказује се припремно рочиште, нити се од туженога тражи да поднесе одговор на тужбу, а рочишта се заказују у размацима који не смеју бити дужи од осам дана.

Прво рочиште за главну расправу одржаће се у року од осам дана од дана пријема тужбе у суду.

На прво рочиште за главну расправу суд позива тужиоца, туженог и евентуално сведоке.

У позиву тужиоцу назначује се да ће се у случају његовог изостанка са првог или било ког касније рочишта сматрати да је тужбу повукао, а у позиву туженом - да се пресуда може донети у случају његовог изостанка са првог рочишта, као и да се у случају његовог изостанка са каснијег рочишта пресуда доноси на основу до тада утврђеног чињеничног стања.

У парницама ради објављивања одговора нема мировања поступка.

Повраћај у пређашње стање може се тражити у року од једног дана од престанка изузетних околности.

Повраћај у пређашње стање не може се тражити по истеку рока од пет дана од дана пропуштања процесне радње.

Главна расправа у поступку за објављивање исправке

Члан 63.

У парницама ради објављивања исправке не заказује се припремно рочиште.

Суд налаже туженом да одговори на тужбу у року од осам дана од дана достављања тужбе. Прво рочиште за главну расправу одржаће се у року од 15 дана од пријема одговора на тужбу, односно од истека рока за одговор на тужбу.

На прво рочиште за главну расправу суд позива тужиоца, туженог и евентуално сведоке.

У позиву тужиоцу назначује се да ће се у случају његовог изостанка са првог или било код каснијег рочишта сматрати да је тужбу повукао, а у позиву туженом - да се пресуда може донети у случају његовог изостанка са првог рочишта, као и да се у случају његовог изостанка са каснијег рочишта пресуда доноси на основу до тада утврђеног чињеничног стања.

У парницама ради објављивања исправке нема мировања поступка.

Доношење пресуде и пресуда

Члан 64.

Суд доноси и јавно објављује пресуду одмах по закључењу главне расправе.

Оверени препис пресуде доставља се странкама у року од три дана од дана доношења пресуде.

Ако усвоји тужбени захтев за објављивање одговора, односно исправке суд пресудом наређује туженом да одговор, односно исправку објави у року из чл. 50. и 51. и на начин из члана 56. овог закона.

Жалба и предлог за понављање поступка у поступку за објављивање одговора

Члан 65.

Против пресуде странке могу изјавити жалбу у року од пет дана од дана достављања преписа пресуде.

Жалба се не доставља противној страни на одговор.

У парници ради објављивања одговора не примењује се одредба о предаји поднеска телеграфским путем, предвиђена посебним законом којим се уређује парнични поступак.

Благовремену и дозвољену жалбу, заједно са свим списима, првостепени суд доставља другостепеном суду у року од два дана од дана пријема жалбе.

Другостепени суд одлучује о жалби у року од пет дана од дана пријема жалбе са списима.

Предлог за понављање поступка може се изјавити из разлога одређених у члану 421. тач. 1, 2, 4, 5. и 6. Закона о парничном поступку и изјављује се у року од осам дана од дана сазнања за разлог због кога се понављање тражи, а најдоцније у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде.

Против пресуде другостепеног суда не може се изјавити ревизија.

Жалба, предлог за понављање поступка и ревизија у поступку за објављивање исправке

Члан 66.

Против пресуде странке могу изјавити жалбу у року од осам дана од дана достављања преписа пресуде.

Жалба се доставља противној страни на одговор без одлагања, а најдоцније у року од три дана од пријема жалбе.

Рок за одговор на жалбу износи три дана од дана пријема.

Благовремену и дозвољену жалбу, заједно са свим списима, првостепени суд доставља другостепеном суду у року од пет дана од дана пријема одговора на жалбу, односно по истеку рока за одговор на жалбу.

Другостепени суд одлучује о жалби у року од осам дана од дана пријема жалбе са списима.

Предлог за понављање поступка може се изјавити из разлога одређених у члану 421. тач. 1, 2, 4, 5. и 6. Закона о парничном поступку, и изјављује се у року од осам дана од дана сазнања за разлог због кога се понављање тражи, а најдоцније у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде.

Ревизија је дозвољена против другостепене пресуде ако је тужбени захтев одбијен, а изјављује се у року од 15 дана од дана достављања другостепене пресуде.

Достављање правноснажне пресуде оснивачу

Члан 67.

Оверени препис правноснажне пресуде којом је наређено објављивање одговора, односно исправке доставља се одмах и оснивачу јавног гласила.

Промена одговорног уредника после доношења пресуде

Члан 68.

Ако се одговорни уредник промени после доношења правноснажне пресуде којом је наређено објављивање одговора, односно исправке, обавеза објављивања, утврђена у пресуди, прелази на новог одговорног уредника.

Последице прекорачења рокова

Члан 69.

Ако суд прекорачи рокове из члана 62. став 2, члана 64. став 2, члана 65. став 4. и члана 67. односно из чл. 63. и 66. овог закона, председник суда, на предлог тужиоца, без одлагања додељује предмет у рад другом већу.

Радње које је предузело веће коме је предмет првобитно додељен у рад и радње странака које су пред тим већем предузете - остају у важности и не морају се понављати.

Сходна примена Закона о парничном поступку

Члан 70.

Ако овим законом није другачије одређено, у парницама ради објављивања одговора, односно исправке сходно се примењују одредбе закона којим се уређује парнични поступак.

3. ПРОПУШТАЊЕ ОБЈАВЉИВАЊА ИНФОРМАЦИЈЕ

Тужба за пропуштање објављивања информације

Члан 71.

Ако постоји конкретна опасност поновног објављивања, лице може тужбом захтевати да суд забрани одговорном уреднику да поново објави неистиниту, непотпуну или другу недопуштenu информацију која вређа његово право, као и да му запрети плаћањем примерене своте новца предлагачу за случај да поступи противно забрани.

Суд може, на захтев лица из става 1. овог члана, наредити одговорном уреднику да, без накнаде, у року из члана 51. ст. 2. и 3. овог закона објави пресуду којом је забранио поновно објављивање информације, ако није већ објављена исправка или опозив (повлачење тврдње) или пресудом већ наређено објављивање исправке или опозива.

Тужени сноси трошкове парничног поступка ако је опасност од објављивања престала после подношења тужбе.

Примена других одредаба овог закона

Члан 72.

На пропуштање објављивања информације сходно се примењују одредбе члана 48, члана 53. ст. 3, 4. и 5, чл. 54. и 60, члана 61. став 1. и чл. 63, 64, 66, 68, 69. и 70. овог закона.

На објављивање пресуде из члана 71. став 2. овог закона сходно се примењују одредбе члана 53. став 2. и чл. 56. и 57. овог закона.

Привремена забрана поновног објављивања информације

Члан 73.

Лице чије би право било повређено објављивањем неистините, непотпуне или друге недопуштene информације може захтевати да суд привременом мером, до правноснажног окончања поступка, забрани одговорном уреднику да поново објави информацију, као и да му запрети плаћањем примерене своте новца предлагачу за случај да поступи противно тој забрани.

Предлагач мора учинити вероватним да постоји конкретна опасност да ће информација бити поново објављена, да је информација неистинита, непотпуна или да би иначе њено објављивање било недопуштено, као и да од објављивања прети знатнија материјална или нематеријална штета.

Суд о предлогу за одређивање привремене мере мора одлучити без одлагања, а најкасније у року од 48 сати од подношења предлога.

Приговор против одлуке о одређивању привремене мере изјављује се у року од 48 сати од пријема одлуке, а суд о приговору одлучује у року од 48 сати.

4. ИНФОРМАЦИЈА О ИСХОДУ КРИВИЧНОГ ПОСТУПКА

Право на објављивање информације

Члан 74.

Ако је јавно гласило објавило да је против одређеног лица покренут кривични поступак, то лице има право, када се поступак оконча, да од одговорног уредника захтева да, без накнаде, објави информацију о правноснажном обустављању поступка, одбијању оптужбе односно ослобађању од оптужбе.

Рок за подношење захтева и садржај информације

Члан 75.

Захтев се подноси одговорном уреднику најкасније у року од 30 дана од дана правноснажног окончања кривичног поступка.

Информација чије се објављивање тражи може да садржи само чињенице које се односе на правноснажно окончање поступка, а не и мишљења и коментаре поводом првобитне информације.

Рок за објављивање информације

Члан 76.

Информација се објављује у првом броју односно емисији по приспећу захтева за њено објављивање.

Разлози за необјављивање

Члан 77.

Одговорни уредник није дужан да објави информацију, односно део информације, из члана 74. овог закона, ако:

- 1) објављивање захтева неовлашћено лице;
- 2) је у истом јавном гласилу већ објављена садржински истоветна истинита и потпуна информација о окончању кривичног поступка;
- 3) овлашћено лице у захтеву за објављивање није навело име и адресу, а недостајући податак није познат редакцији, као и ако овлашћено лице није потписало захтев;
- 4) у захтеву није означена првобитна информација, а не може се једноставно утврдити на коју се информацију односи;
- 5) информација садржи само мишљења или коментаре поводом првобитне информације;
- 6) је неистинита информација или део информације о правноснажном обустављању поступка, одбијању оптужбе, односно ослобађању од оптужбе;
- 7) је информација или део те информације непримерене дужине, а подносилац, на захтев јавног гласила, не примери њену дужину у року од 15 дана од дана када му за то јавно гласило упути захтев;
- 8) је захтев за објављивање поднет по истеку рока;
- 9) је садржина информације, односно дела информације таква да би њено објављивање изазвало кривичну или прекршајну одговорност или грађанскоправну одговорност према трећим лицима.

Примена других одредаба овог закона

Члан 78.

На објављивање информације о исходу кривичног поступка сходно се примењују одредбе чл. 56. и 57. овог закона.

5. НОВЧАНА НАКНАДА ШТЕТЕ

Право на накнаду штете

Члан 79.

Свако лице на које се односи нетачна, непотпуна или друга информација чије је објављивање у складу са овим законом забрањено, као и лице коме није објављена исправка, одговор или друга информација чије објављивање има право да тражи од јавног гласила, у складу са овим законом, а које због њеног објављивања, односно необјављивања трпи штету, има право на накнаду материјалне и нематеријалне штете у складу са општим прописима и одредбама овог закона, независно од других правних средстава која том лицу стоје на располагању.

Солидарна одговорност

Члан 80.

Новинар, одговорни уредник и правно лице које је оснивач јавног гласила који су пре објављивања с пажњом примереном околностима могли утврдити неистинитост или непотпуност информације, солидарно одговарају за материјалну и нематеријалну штету проузроковану објављивањем информације.

Иста обавеза постоји када је штета проузрокована недопуштеним објављивањем истините информације (из приватног живота, пребацивање за извршено кривично дело и друго), као и у другим случајевима недопуштеног објављивања информација.

Одговорност новинара

Члан 81.

Аутор информације који је новинар одговара за штету насталу објављивањем неистините, непотпуне или друге информације чије је објављивање недопуштено, ако се докаже да је штета настала његовом кривицом.

Искључење одговорности

Члан 82.

Новинар, одговорни уредник и правно лице које је оснивач јавног гласила не одговарају за штету ако је неистинита или непотпуна информација верно пренета из јавне скупштинске расправе или јавне расправе у скупштинском телу или из судског поступка или из документа надлежног државног органа.

Проширење одговорности из члана 198. ст. 1. и 2. Закона о облигационим односима

Члан 83.

Аутор, одговорни уредник и правно лице које је оснивач јавног гласила који су пре објављивања с пажњом примереном околностима могли утврдити неистинитост или непотпуност информације одговарају за штету.

Објективна одговорност државе

Члан 84.

За штету проузроковану објављивањем неистините или непотпуне информације која потиче од државног органа увек одговара држава, без обзира на кривицу.

Рок за тужбу за накнаду штете

Члан 85.

Тужба за накнаду штете подноси се у року од шест месеци од дана објављивања информације.

Хитност судског поступка

Члан 86.

Поступак у парницама за накнаду штете хитан је.

Главна расправа у поступку за накнаду штете

Члан 87.

У парницама за накнаде штете не заказује се припремно рочиште.

Суд налаже туженом да одговори на тужбу у року од осам дана од дана достављања тужбе.

Прво рочиште за главну расправу одржаће се у року од 15 дана од пријема одговора на тужбу, односно од истека рока за одговор на тужбу.

На прво рочиште за главну расправу суд позива тужиоца, туженог и евентуално сведоке.

У позиву тужиоцу назначује се да ће се у случају његовог изостанка са првог или било ког каснијег рочишта сматрати да је тужбу повукао, а у позиву туженом - да се пресуда може донети у случају његовог изостанка са првог рочишта, као и да се у случају његовог изостанка са каснијег рочишта пресуда доноси на основу до тада утврђеног чињеничног стања.

У парницама за накнаду штете нема мировања поступка.

Доношење пресуде

Члан 88.

Суд доноси и јавно објављује пресуду одмах по закључењу главне расправе.

Оверени препис пресуде доставља се странкама у року од три дана од дана доношења пресуде.

Жалба, предлог за понављање поступка и ревизија у поступку за накнаду штете

Члан 89.

Против пресуде странке могу изјавити жалбу у року од осам дана од дана достављања преписа пресуде.

Жалба се доставља противној страни на одговор без одлагања, а најдоцније у року од три дана од пријема жалбе.

Рок за одговор на жалбу износи три дана од дана пријема.

Благовремену и дозвољену жалбу, заједно са свим списима, првостепени суд доставља другостепеном суду у року од пет дана од дана пријема одговора на жалбу, односно по истеку рока за одговор на жалбу.

Другостепени суд одлучује о жалби у року од осам дана од дана пријема жалбе са списима. Ревизија се изјављује у року од 15 дана од дана достављања другостепене пресуде.

Објављивање пресуде у јавном гласилу

Члан 90.

Одговорни уредник дужан је да пресуду којом је изречена обавеза накнаде штете објави без икаквог коментара и без одлагања, а најкасније у другом наредном броју дневне штампе, односно у другој наредној дневној емисији од правноснажности пресуде.

Ако одговорни уредник не поступи у складу са одредбом из става 1. овог члана, суд надлежан за доношење решења о извршењу пресуде, на предлог тужиоца, изрећи ће одговорном уреднику новчану казну, по одредбама закона којим се уређује извршни поступак, и донети решење о извршењу одлуке о тој новчаној казни.

IX. НАДЗОР

Члан 91.

Надзор над спровођењем овог закона врши републички орган државне управе надлежан за послове јавног информисања, а на територији аутономне покрајине, покрајински орган управе надлежан за послове јавног информисања.

X. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Привредни преступ

Члан 92.

Новчаном казном од 100.000,00 до 1.000.000,00 динара казниће се за привредни преступ правно лице које се бави дистрибуцијом јавних гласила које одбије да дистрибуира нечије јавно гласило без оправданог разлога, односно за дистрибуцију постави услове супротне тржишним принципима (члан 16).

За привредни преступ из става 1. овог члана, новчаном казном од 10.000,00 до 200.000,00 динара, казниће се и одговорно лице у правном лицу које је дистрибутер јавних гласила.

Члан 92а

Новчаном казном од 1.000.000,00 до 20.000.000,00 динара казниће се за привредни преступ оснивач јавног гласила ако оснује јавно гласило супротно забрани из члана 14а став 3. овог закона и ако издаје јавно гласило које није уписано у Регистар јавних гласила (члан 14а став 5).

Уз казну из става 1. овог члана суд ће изрећи заштитну меру забране обављања делатности издавања јавних гласила.

За привредни преступ из става 1. овог члана новчаном казном од 200.000,00 до 2.000.000,00 динара казниће се одговорно лице у оснивачу јавног гласила.

Уз казну из става 3. овог члана суд ће изрећи заштитну меру забране вршења одређених дужности.

Члан 92б

Новчаном казном од 25% до 100% збира вредности укупно продатог тиража јавног гласила, испорученог дистрибутерима на дан објављивања информације, и вредности продатог огласног простора у том броју јавног гласила, а код електронског јавног гласила од 25% до 100% вредности огласног простора у дану у коме је емитован програм у оквиру којег је објављена информација, казниће се за привредни преступ оснивач јавног гласила ако се у јавном гласилу неко лице означи учиниоцем каквог кажњивог дела, односно огласи кривим или одговорним пре правноснажне одлуке суда или другог надлежног органа (члан 37).

Ако је привредни преступ из става 1. овог члана учињен путем објављивања информације на насловној страни јавног гласила, оснивач јавног гласила, казниће се новчаном казном у висини која одговара збиру вредности укупно продатог тиража јавног гласила испорученог дистрибутерима у периоду од седам дана рачунајући од дана када је информација објављена и вредности продатог огласног простора у јавном гласилу у том периоду.

Ако је привредни преступ из става 1. овог члана учињен путем објављивања информације у електронском јавном гласилу у оквиру најавних вести информативног програма, оснивач јавног гласила казниће се новчаном казном у висини која одговара вредности продатог огласног простора у јавном гласилу у периоду од седам дана рачунајући од дана када је информација објављена.

За привредни преступ из става 1. овог члана, новчаном казном од 200.000,00 до 2.000.000,00 динара казниће се и одговорно лице у оснивачу јавног гласила и одговорни уредник јавног гласила.

Новчаном казном из става 1. овог члана казниће се за привредни преступ оснивач јавног гласила ако садржај јавног гласила, који може угрозити развој малолетника, није јасно и видно означен, односно ако је малолетник учињен препознатљивим у објављеној информацији која је подесна да повреди његово право или интерес (члан 41. ст. 2. и 3).

Ако је дело из става 1. односно става 5. овог члана учињено први пут, суд ће изрећи условну осуду и заштитну меру јавног објављивања пресуде.

Прекршаји

Члан 93.

Новчаном казном од 1.000.000,00 до 10.000.000,00 динара казниће се за прекршај оснивач јавног гласила који је правно лице:

- 1) ако јавно гласило објави без импресума прописане садржине или га не објави на прописан начин (чл. 26-28);
- 2) ако није именован одговорни уредник, ако главни уредник нема и својство одговорног уредника, ако је за одговорног уредника именовано лице које ужива имунитет од одговорности, односно лице које нема пребивалиште на територији Републике Србије (члан 30);
- 3) ако не испуњава обавезу чувања записа (члан 35);
- 4) ако не стави запис јавног гласила на увид у складу са одредбама овог закона (члан 36).

За прекршај из става 1. овог члана, новчаном казном од 100.000,00 до 1.000.000,00 динара, казниће се и одговорно лице у правном лицу које је оснивач јавног гласила.

Члан 94.

Новчаном казном од 5.000,00 до 60.000,00 динара казниће се за прекршај одговорни уредник јавног гласила, ако истовремено са одговором, исправком, накнадном информацијом и исходу кривичног поступка, односно пресудом објави њихов коментар (чл. 57. и 90).

Члан 95.

Новчаном казном од 1.000.000,00 до 10.000.000,00 динара казниће се за прекршај оснивач јавног гласила:

- 1) - **брисана** -
 - 2) - **брисана** -
 - 3) ако одговор, исправку, накнадну информацију о исходу кривичног поступка, односно пресуду не објави по правноснажној судској одлуци, или не објави у роковима и на начин предвиђен овим законом (члан 39. став 1; члан 50. ст. 2. и 3; члан 51. ст. 2. и 3. чл. 56. и 64; члан 71. став 2; члан 76; члан 90. став 1);
 - 4) ако објављивање одговора, исправке, накнадне информације о исходу кривичног поступка, односно пресуде условљава плаћањем накнаде (члан 39. став 1; члан 47. став 1; члан 71. став 2; члан 74. став 1; члан 90. став 1).
- Новчаном казном од 100.000,00 до 1.000.000,00 динара, за прекршај из става 1. тач. 3) и 4) овог члана, казниће се и одговорни уредник јавног гласила.

Члан 96.

Новчаном казном од 30.000,00 до 200.000,00 динара казниће се за прекршај правно лице - дистрибутер јавног гласила који на начин доступан малолетницима старијим од 14 година јавно изложи штампану ствар са порнографским садржајем, односно штампану ствар која на насловној или последњој страни садржи порнографију и која нема видно упозорење да садржи порнографију, као и упозорење да није намењена малолетницима (члан 42).

Новчаном казном од 3.000,00 до 20.000,00 динара, за прекршај из става 1. овог члана, казниће се предузетник који је дистрибутер јавног гласила.

Новчаном казном од 3.000,00 до 20.000,00 динара, за прекршај из става 1. овог члана, казниће се и одговорно лице у правном лицу које је дистрибутер јавног гласила.

Члан 97.

Новчаном казном од 20.000,00 динара до 400.000,00 динара казниће се за прекршај дистрибутер - предузетник који одбије да дистрибуира нечије јавно гласило без оправданог разлога или који за дистрибуцију нечијег јавног гласила постави услове супротне тржишним принципима (члан 16).

Члан 98.

Новчаном казном од 100.000,00 до 1.000.000,00 динара казниће се за прекршај физичко лице које оснује јавно гласило а да није основало правно лице као оснивача јавног гласила (члан 14).

Члан 99.

Новчаном казном од 30.000,00 до 200.000,00 динара казниће се за прекршај правно лице које као аутора информације објављене у јавном гласилу означи лице које није њен аутор.

Новчаном казном од 3.000,00 до 20.000,00 динара, за прекршај из става 1. овог члана, казниће се физичко лице.

Новчаном казном од 3.000,00 до 20.000,00 динара, за прекршај из става 1. овог члана, казниће се одговорно лице у правном лицу.

Члан 100.

Средства остварена од новчаних казни предвиђених чл. 92. до 99. овог закона уплаћују се на посебан рачун под контролом Министарства финансије и економије Републике Србије и распоређују јавним гласилима, односно новинарима који су претрпели финансијску штету и штету у опреми и средствима за рад у време примене Закона о јавном информисању ("Службени гласник РС", бр. 36/98 и 1/01).

XI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 101.

Оснивачи јавних гласила дужни су да своју организацију и опште акте ускладе са одредбама овог закона у року од 90 дана од дана његовог ступања на снагу.

Јавна гласила чији су оснивачи држава и територијална аутономија, или установа, односно предузеће које је у претежном делу у државној својини или јавно гласило које се у целини или претежним делом финансира из јавних прихода, а на која се не примењују одредбе закона којим се уређује област радиодифузије, престају са радом у року од три године од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 102.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе одредбе Закона о јавном информисању ("Службени гласник РС" број 36/98 и "Службени гласник РС", број 11/2001) које се односе на упис у регистар јавних гласила и објављивање одговора и исправке, Закон о основама система јавног информисања ("Службени лист СФРЈ", број 84/90 и "Службени лист СРЈ", број 11/93, 16/93, 31/93, 41/93, 50/93, 24/94, 28/96), као и Закон о уношењу и растурању иностраних средстава масовног комуницирања и о иностраној информативној делатности у Југославији ("Службени лист СФРЈ", број 39/74 и 74/87 и "Службени лист СРЈ", бр. 24/94 и 28/96), осим одредаба којима се уређује положај иностраних информативних установа и представника иностраних средстава информисања.

Члан 103.

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".